

A Múltunk Öröksége Alapítvány Tájékoztatója 2009/1 (21.)

Jelentés a Múltunk Öröksége Alapítvány 2008. évi közhasznú tevékenységéről

Január 11-13. A XIII. kerületi Örök Ifik Társaságával részt vettünk 34 fővel – akik közül többen aktív támogatói a Múltunk Öröksége Alapítványnak – a Téli Találkozón. A találkozó Bakonycsemyén a kulcsosházban volt.

Február 13-14. A Múltunk Öröksége Alapítványt 9 fő képviselte a Magyarországi Gyermekbarátok Mozgalma, a Magyar Televízió és a Magyar Újságírók Országos Szövetsége közös konferenciáján. A helyszín a Magyar Televízió Színháza volt. A konferencia fő témája a Gyermekbarát televíziózás volt.

Február 29-én a Múltunk Öröksége Alapítvány hat tagja vett részt a Petőfi Irodalmi Múzeum és a Régiók Interkulturális és Orosz Nyelvi Egyesülete által szervezett nagysikerű előadáson, a "Viszockij Magyar Szemmel" kerekasztal beszélgetésen. A beszélgetés résztvevői voltak Cseh Károly, Kovács Árpád, Marosi Lajos, Sipos Mihály, Veress Miklós és Viczai Péter. A Viszockij évforduló kapcsán több összejegyzetelre is ellátogattunk.

Április 16. Ott voltunk a MPT által szervezett előadáson, Budán az Újbudai Pedagógiai Központban rendezett megemlékezésen, ahol Trencsényi Waldopfel Imre és felesége Petrolai Margit születésének 100. évfordulójáról emlékeztek meg. Az előadás után több korábbi kiadású könyvvel ajándékoztak meg bennünket.

Április 26. A Magyar Pedagógiai Társaság Mozgalompedagógiai Szakosztálya az Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító és Óvóképző Főiskolai Kar (ELTE TÓFK) épületében jól sikerült rendezvényt tartott „Nevelés szabadidőben” címmel. Igen kiváló hozzászólás, illetve referátum hangzott el Papp Zsolt kollégánk részéről – Kecskeméti Főiskola Tanítóképző Kar – Kacsirenszky Ernő ny. tanár, Rakó József, Magyarországi Felfedezői Szövetség elnöke, és dr. Tóth József ny. tanár, a Múltunk Öröksége Alapítvány kuratóriumának tagjától.

A részvételen túl a Múltunk Öröksége Alapítvány 30 000 Ft-tal járult hozzá a rendezvény sikeréhez. Révész György barátunk volt az összejegyzetel fő szervezője. Az összejegyzetel jó alkalom volt tevékenységünk ismertetésére.

Május 4-6. Kapcsolatépítés céljából négy fő részvételével gépkocsival Ungvárra utaztunk (dr. Tóth József, dr. Viczai Péter, Jelenics József, Gruber Béla). Az volt a célunk, hogy tájékozódjunk, milyen lehetőségei vannak egy esetleges kárpátaljai látogatásnak. Szállásunkat az Ungvári Főiskola biztosította. Felkerestük Vereckét, majd Munkácsot, és körülnéztünk Ungváron is. Térképeket, útikalauzokat szereztünk be, tájékozódunk az üzemanyag és étkezési árak felől. A végleges döntést az utazással kapcsolatban 2009-re halasztottuk. A látogatás fő szervezője dr. Viczai Péter barátunk volt.

Május 28. Részt vettünk az Első Magyar Gépgyár emléktáblájának avatásán a XIII. kerületben a Váci út 48. szám alatt, melyet dr. Tóth József kerületi polgármester avatott fel. A megnyitó beszédet dr. Bencze Géza ipar- és technikatörténész, muzeológus tartotta.

Június A Marton Jenő emlékére meghirdetett pályázatra úttörő, illetve ifjúsági témakörben 12 pályamű érkezett tizenegy szerzőtől, amit a XIII. kerületi Polgármesteri Hivatal támogatásával 50 példányban 41 oldal terjedelemben adtunk ki. Úgy határoztunk, hogy minden pályázót egységesen 10 ezer forint díjazásban részesítünk. Júniusban több Keszthely-környéki iskolában jártunk, ahol Marton Jenő barátunk tanított. A hagyományokhoz híven Illés Brigitta (Sármellék), Farkas Martin (Keszthely), Hosszú Dániel (Zalavár), Szloszár Zoltán (Rezi). Mindannyian a tanévzáró ünnepélyen vehették át a Marton Jenő-díjat és a vele járó 25 ezer forintos jutalmat Jelenics Józseftől, a Múltunk Öröksége Alapítvány kuratóriumának elnökétől és Magócsi Károlynétól, az alapítvány kuratóriumának tagjától.

Június 22. Marton Jenő Emlékéremben részesült több évtizedes pedagógiai illetve gyermek- és ifjúságvezetői tevékenysége elismeréseként Magócsi Károlyné (Monor) és dr. Nádházi Lajos (Veszprém).

Október 30. Nagy érdeklődéssel vettünk részt a Kádár János Baráti Kör előadásán, melynek címe Ságvári Endre és korának magyar valósága volt. Az előadást dr. Svéd László a Politikatörténeti Intézet nyugalmazott tudományos főmunkatársa, alapítványunk támogatója tartott.

November 11. November hónapban a XIII. kerületi Helytörténeti Klubban igen érdekes és tanulságos előadáson vettünk

részt, melyet Maczó Balázs – a XIII. kerületi Helytörténeti Gyűjtemény munkatársa tartott – Mi újság a Csángóknál? címmel.

November 21-én a Váci úton a 140 éves Kenderjuta Gyárnál helyezett el emléktáblát a XIII. kerület Polgármester.

December 9-én a Helytörténeti Gyűjtemény angyalföldi helyiségében igen hangulatos, sokoldalú vettünk részt néhányan a Szlovák kisebbségi Önkormányzat estjének keretében. Volt kultúrműsor, ételkóstoló, stb. Jelenics József megbeszélést folytatott Hollósy Tibornéval a Szlovák Kisebbségi Önkormányzat vezetőjével a jövőbeni együttműködésről.

2008. évi utolsó összejegyzetelünk december 12-én volt a Nemzetek Házában, ahol a MUBT részéről Gergely László a miniszterelnökség szakreferense és Magyarai Béla tartottak előadást Vietnám háború utáni helyzetéről, a magyar-vietnámi gazdasági kapcsolatok alakulásáról.

Szervezeti életünkről

Az év során öt alkalommal tartottunk kuratóriumi ülést. Törekedtünk tagságunk létszámnnyilvántartásának rendbetételére. Jelenleg 150-160 fő közötti létszámmal számolhatunk. Néhány új támogatót is sikerült szereznünk a különböző értekezleteken, de majd a következő év során derül ki, hogy valóban támogatnak-e bennünket.

Dr. Tóth József, alapítványunk tagja ebben az évben is összeállított egy jelvénytípusú túrafüzetet Mátyás király életéről. Ebből 100 példányt kívántunk átvenni, de a többszörös határidő hosszabbítás miatt végül csak 10 példányt vett át az alapítvány.

A 2008. évben is két alkalommal adtuk ki alapítványunk Tájékoztatóját.

Május hónapban megnyitottuk alapítványunk honlapját, melyet a következő web címről lehet elérni:

Bízunk benne, hogy ez az új, XXI. századnak megfelelő kapcsolattartási és információs csatorna segíti majd munkánkat. A honlapot Révész György barátunk készítette el és ő is tartja karban. Köszönettel tartozunk neki.

Budapest, 2009. március 13.

A Múltunk Öröksége Alapítvány

A Múltunk Öröksége Alapítvány 2009. évi tervezett programja

1. Tájékoztató az Alapítvány 2008. évi tevékenységéről, valamint a pénzügyi helyzetéről.
Felelős: Jelenics József, Székely Mária
Határidő: március
2. A kuratórium negyedévenként –illetve szükség szerint– ülésezik a III. ker. Meggyfa u. 33. szám alatti közösségi házban.
Felelős: Jelenics József kuratórium elnöke
3. Évente két alkalommal, – márciusban és októberben – továbbra is megjelentetjük a Múltunk Öröksége Alapítvány Tájékoztatóját, melyhez az anyagok elkészítését a kuratórium tagjai végzik. A kivitelezésért Révész György felel.
Felelős kiadó: Jelenics József, felelős szerkesztő dr. Szabó Imre. A postázás Magócsi Károlyné és Jelenics József feladata.
4. Ebben az évben is adományozunk Marton Jenő -díjat. A gyermekekkel kapcsolatos ügyek intézését – megkereső levél az iskoláknak, oklevelek készítése, az átadás megszervezése stb. – január közepétől folyamatosan végezzük.
Felelős: Magócsi Károlyné, dr. Nagy Józsefné, az oklevelek készítéséért dr. Szabó Imre
5. A Marton Jenő-díj átadása az iskolák tanévzáró ünnepségén történik. Amennyiben megoldható, a díjakat egy-egy kuratóriumi tag személyesen adja át. Ha ez nem lehetséges a többféle helyszín, és az esetleges azonos időpontok miatt, akkor az oklevelet és a pénzjutalmat postán küldjük el a díjazottaknak.
Felelős: Magócsi Károlyné, Székely Mária, dr. Nagy Józsefné és Jelenics József
6. A ma is működő úttörőcsapatok, gyermekbarát mozgalmak, diákönkormányzatok által szervezett táborban a hátrányos helyzetű diákoknak 10-10 ezer forint anyagi támogatást nyújt az alapítvány. A pályázási lehetőségét a Tájékoztató márciusi számában tesszük közzé.
Felelős: Révész György, dr. Tóth József
7. A Múltunk Öröksége Alapítvány és a Régiók Interkulturális és Orosz Nyelvi Egyesülete között létrejött megállapodás értelmében orosz nyelvi vetélkedőt szervezünk középiskolások részére. A vetélkedő októberben lesz. A versenyzők díjazásához, a szervezés egyéb költségeihez az alapítvány 200 000 forinttal járul hozzá.
Felelős: dr. Viczai Péter, dr. Nagy Józsefné, Székely Mária, Jelenics József
8. A kapcsolataink ápolása különböző gyermekszervezetekkel, iskolákkal, helytörténeti körökkel, civil szervezetekkel mindannyiunk kötelessége.
9. Felkérjük a ma még élő úttörővezetőket, hogy írják meg csapatuk történetét, és helyezték el az iskola könyvtárában illetve a város, falu krónikájában. Az erre történő felhívást a Tájékoztató októberi számában tesszük közzé. (Ez nem pályázat!)
Felelős: dr. Tóth József
10. Az együttműködő szervezetektől szükséges az éves programjukat elkérni, hogy azt figyelembe véve tudjuk részvételünket tervezni.
Felelős: 1. Magyar Úttörők Szövetsége dr. Tóth József; 2. Magyarországi Gyermekbarátok Mozgalma Magócsi Károlyné; 3. Magyar Ellenállók Szövetsége dr. Szabó Imre
11. Egyéb rendezvények
Az 1848/49-es szabadságharc emlékére április 26-án egész napos autóbusszos kirándulást szervezünk. Az utazási költséget az alapítvány fizeti. Részletes útvonalterv és program, valamint a jelentkezés módja a 2009. évi 1. számú Tájékoztatóban olvasható.
Az úttörővasút végleges átadási évfordulójának emlékére a Pedagógiai Társaság Mozgalomtörténeti Szakosztálya kirándulást szervez, melyen mi is részt veszünk.
Felelős: Révész György
12. Megemlékezések a jeles évfordulókról
 - Garai Gábor 80 éve született
 - Anton Szemjonovics Makarenko 60 éve hunyt el
 - A Magyar Tanácsköztársaság kikiáltásának 90. évfordulója március 21-én
 - Radnóti Miklós születésének 100. évfordulója május 5-én
 - A II. Világifjúsági Találkozó (VIT) megrendezésére Budapesten került sor 60 évvel ezelőtt, 1949. augusztus 14-28 között.
 - Elkészült a Budapesti Úttörővasút harmadik szakasza

Azzal kapcsolatosan, hogy az említett évfordulókról milyen formában emlékezünk meg, és ki képviseli a Múltunk Öröksége Alapítványt, külön programterv készül.

ELŐZETES A MARTON JENŐ-DÍJRÓL

Alapítványunk ebben az évben is – és reméljük, még sokáig – Marton Jenő díjban részesíti azoknak az iskoláknak egy-egy 8. osztályos tanulóját, ahol Jenő barátunk tanított. A kuratórium a díjjal kapcsolatos ügyek intézésével Magócsi Károlyné kuratóriumi tagot bízta meg. A feladat, az érintett iskolák részére küldött levéllel kezdődött. A januárban elküldött levelekre a válaszok megérkeztek a javaslatokkal.

A kuratórium március 1-jén tartott ülésén megtárgyalta és elfogadta a díjra felterjesztett tanulókat. Felkértük – az elmúlt évhez hasonlóan – Dr. Szabó Imre alapító tagunkat a névre szóló oklevelek elkészíttetésére. A díjak átadására a tanévzáró ünnepségen kerül sor. Szeretnénk megoldani, hogy a kuratórium egy-egy tagja személyesen is jelen legyen az ünnepségen. Ha nem jutunk el minden iskolába, akkor postán küldjük el az okleveleket és a pénzjutalmat is.

Közben figyelemmel kísérjük az eddig Marton Jenő díjban részesült tanulók életútját. Jó érzéssel tölt el bennünket, hogy középiskolai tanulmányaikban valamennyien becsülettel helytállnak. Az első kitüntetett – Illés Fanni Reziben élő és Zalaegerszegen tanuló diák – sorsa nagyon izgalmas és változatos volt. Amikor megkapta a kitüntetést, elmesélte, hogy élete nagy álma: kijutni a pekingi paralimpiára. Kitartó, szorgalmas, napi hét kilométeres úszásedzéssel álma megvalósult, és tagja volt – a legfiatalabb tagja – a paralimpiai csaptnak. Bekerült a 100 m-es női mellúszás döntőjébe, és 8. helyezést ért el. Ez nagyon szép teljesítmény. Teljes erővel készül Londonra, ahol szeretne jobb eredményt elérni.

Még egy izgalmas esemény történt vele a nyáron. Meghívást kapott Kanadába – Montrealba, a Mai Családok Hálózata (ez a magyar neve) szervezettől, ahová szülei és testvére is elkísérték. Ezen a találkozón különböző országokból 12 olyan gyermek, fiatal vett részt, akiket életük során, vagy még a születéskor kegyetlen csapások értek, és ennek legyőzése mérhetetlen akaraterőt, élni akarást igényelt. Ez a találkozás azt

bizonyította, hogy ez a többségnek sikerült. Ehhez nyújtott nagy segítséget a Celine Dionnal, a világhírű énekes sztárral történt találkozás, akinek különleges értéke van a gyerekekhez. Fannit teljesen elbűvölte Celine Dion közvetlensége és humora, aki úgy bánt velük, mintha ők lettek volna a világsztárok. A Pekingből hazatérő Fannit szülőfalujában valóban sztárként ünnepelték.

Szívből kívánjuk, hogy valamennyi kitüntetett diák álma megvalósuljon! Az idei díjazottakról az átadás után a következő Tájékoztatóban számolunk be.

Magócsi Károlyné

Illés Fanni és Celine Dion
Montreal, 2008

Illés Fanni a pekingi paralimpia döntőjében

Pályázati felhívás

A Múltunk Öröksége Alapítvány az elmúlt évekhez hasonlóan az idén is támogatni kívánja az arra rászoruló, érdemes fiatalok táborozását – fejenként 10 000 Ft-tal.

Kérjük a tábor szervező úttörővezetőket, hogy május 10-ig rövid indoklással írásban jelezzék, hogy melyik közösségből, mikor, hová szervezett táborba, kit, miért javasolnának erre a támogatásra!

Visszajelzés címe: dr. Tóth József, 1125 Budapest, Trencsényi u. 48.
Telefon: (06-1) 355-9830

A Múltunk Öröksége Alapítvány kuratóriuma

A Magyar Úttörőmozgalom történeti kronológiája

1949

február 22. Az Országos Úttörőelnökség határozatot hozott az *Őrsvezető Gárda* létrehozásáról.

február Az úttörőmozgalomról a következőket jegyezték fel: „Az *Úttörők valamennyi megyei, 40 városi és 75 járási funkcionáriusokat képezték ki egyhónapos iskolán. 6000 pedagógus úttörővezető ment át négyhónapos tanfolyamon. 7000 őrsvezetőt képeztek ki tanfolyamokon és iskolán.*”

március Az Úttörő Országos Intéző Bizottság 3. számú körlevelében *Őrsvezető Gárda* táborok (iskolák) létrehozásáról intézkedett. Az itt végzett őrsvezetők jogosultak voltak a gárda-jelvény viselésére. (Táborok, illetve iskolák: Budapesten 40 fővel, Egerben 40 fővel, Debrecenben 50 fővel. Szegeden 45 fővel, Baján 40 fővel, Pécsen 40 fővel, Kőszegen 40 fővel, Pannónhalmán 30 fővel.)

március 1. Az Úttörő Országos Intéző Bizottság úttörősjátó terjesztési versenyt indított. Az úttörőmozgalom képes gyermeklapja, a 90000 példányban megjelenő *Pajtás* mélynyomással, és részben színes technika alkalmazásával készült.

március 21-22. A fővárosban rendezett I. Úttörő Össztitkári Értekezleten a járási, városi, kerületi, megyei úttörőtítkárok, a budapesti és a központi apparátus valamint az intézmények vezetői és az úttörősjátó munkatársai vettek részt. A tanácskozáson az úttörőmozgalom vezetői számot adtak a mozgalom fejlődéséről, majd tízpontos határozatban rögzítették a legfontosabb jövőbeni feladatokat, amelynek középpontjában a tanulmányi

munka javítása és az „... új, művelt, szocialista erkölcsű ifjúság...” felnevelése állt.

április 1. A VKM, Szávai Nándor államtitkár aláírásával ellátott 9.265/1949 sz. IV. ü.o. sz. utasításban rendelkezett az 1949. március 21-22-i Úttörő Össztitkári Értekezlet határozatainak pedagógusok és tanulók körében történő megismertetéséről. „1. az ösztitkári értekezlet anyagát a következő tantestületi értekezleten vitassák meg, beszéljék át, konkretizálják a saját iskolájuk szempontjából. 2. egy szabad beszélgetési órán április első felében a gyermekekkel beszéljék meg ezeket a problémákat a pedagógusok, természetesen nem csak az úttörőkkel, hanem valamennyi növendékkel.” Az intézkedés előírta a tantestületi ülés jegyzőkönyvbe rögzítését, és a beszélgetési óra osztálynaplóba történő bejegyzését.

június 24. Átadásra került a budapesti Széchenyi-hegyi Úttörővasút második szakasza, illetve a János-hegyi és a Ságvári-ligeti vasúti állomások.

augusztus 14-28. Budapesten rendezték meg a *II. Világifjúsági Találkozót* (VIT), amelyen a világ 84 országából – a magyar fiatalok kivételével – közel 10000 küldött vett részt. A VIT megnyitó rendezvényén 989 úttörő vett részt. A találkozó kedvelt körjátéka a „zakatolás” volt.

szeptember Szendrő Sándor országos úttörő főtitkár az Úttörővezető c. folyóirat 5-6. számában értékelte az úttörőmozgalom 1948/49-es mozgalmi évben elért eredményeit. Beszámolója szerint az országban 4500 úttörőcsapat működött 10000 pedagógus úttörővezető segítségével.

szeptember 2. A fővárosi Paulay Ede utcai, egykor Művész Színházban megtartotta alakuló ülését az Úttörő Színház. Az értekezleten először Szendrő Sándor, az úttörőmozgalom főtitkára üdvözölte a megjelenteket, majd Rákos Klára ismertette a színház létrehozásának indokait. A színház igazgatója Fábray Zoltán, rendezője Horvai István. (Az Úttörő Színház 1952-ig önállóan, majd az Ifjúsági Színházzal egyesülve Ifjúsági Színház Kamaraszínházaként 1954-ig működött.)

Megnyitotta kapuit a *Margitszigeti Úttörő-sporttelep*. A főváros költségviselésével újjáépített egykori MAC pályát Budapest polgármesterének megbízásából Szalay József főjegyző adta át az úttörőmozgalomnak.

december 21. Megnyitotta kapuit hazánk első úttörőháza Kispesten a Rákóczi utca 17. sz. alatt. (Az úttörőházat 1977-ben lebontották, helyén 1981. június 1-jén avatták fel a Mihály Gábor Munkácsy-díjas szobrászművész által készített emlékoszlopot.)

1959

március 11. A budapesti III. kerületi Vörösvári úti iskola pedagógusai és úttörői felhívással fordultak az ország úttörőcsapataihoz, hogy erejéhez képest mindenki segítsen az algériai menekülteken. Az úttörők „*Segítsük az algériai menekülteket!*” feliratú bélyegeket vásároltak, illetve adtak el, s az ebből befolyt összeggel támogatták a menekültek megsegélyezését.

március 16. A KISZ KB határozata alapján az Úttörőszövetség Országos Vezetősége helyett 63 tagú Országos Tanács alakult,

amely határozatot hozott az úttörőszövetség nevelőmunkájának további feladatairól, és megválasztotta az Országos Elnökséget. (Tagjai: Trencsényi-Waldapfel Imre elnök, Kovács Ottó titkár, valamint Bara János, Csohány Gabriella, Greskó Ibolya, Kiss Mihály, Magyar Gyula, Molnár László, Nádor György, Völgyi István.) Az Országos Tanács szakemberek bevonásával nyolc – pedagógiai és módszertani, politechnikai, művészeti-esztétikai, sport és turisztikai, vezetőképző, táborozási, kisdobos, gazdasági – szakbizottságot hozott létre.

április 3. Budapesten, a Csók István Galériában Latinka Sándorné megnyitotta a *Forradalom nyomolvasói mozgalom* során készült *Hősök Könyve* lapjaiból rendezett kiállítást. (180 Hősök Könyvében kb. 8000 lapot helyeztek el az úttörőcsapatok.)

április 3-6. A Magyar Tanácsköztársaság 40. évfordulója jegyében került sor Budapesten a *II. Országos Úttörőtalálkozó* megrendezésére.

április 4. Az Úttörőszövetség Országos Tanácsa 20 kiemelkedő munkát végzett úttörőcsapatot az Úttörőszövetség Országos Elnöksége Vörös Selyemzászlajával tüntetett ki.

április 5. A *II. Országos Úttörőtalálkozó* alkalmából mintegy 30000 úttörő díszszemléjére került sor Budapesten a Dózsa György úton. A Magyar Rádió Kossuth adója által közvetített ünnepségen Hunya István, a Forradalom nyomolvasói parancsnokság parancsnoka köszöntötte a résztvevőket, majd Kállai Gyula, az MSZMP Központi Bizottságának titkára mondott ünnepi beszédet, és adta át az MSZMP vörös selyem-

zászlaját az Úttörőszövetségnek. A felsorakozott, valamint a rádiót ünnepélyes csapatgyűlés keretében közösen hallgató úttörők esküt tettek a párt zászlajára.

május 1 – június 10. Az úttörők VIT-sorsjegyek megvásárlásával illetve árusításával hozzájárultak a magyar VIT küldöttség költségeinek fedezéséhez. (A VIT sorsjegyek húzására július 18-én került sor Budapesten.)

június 3. Az Úttörőszövetség Országos Elnöksége kezdeményezte, hogy az egyetemek bölcsész tudományi karain, a tanárképző főiskolákon és a tanítóképző intézetekben az 1959/0960-as tanévtől vezessék be az „Ifjúsági mozgalom nevelőmunkája” tantárgyat. (E tantárgyat 1950 és 1955 között, majd 1959. szeptemberétől 1990-ig oktatták.)

június 21-28. Az úttörő modellező-, sakk- és négytusbajnokság országos döntőit 94 csapat 863 versenyzője részvételével Csillebércen tartották.

Az *Úttörőintézmények VI. Országos Bajnokságát* Budapesten, a Margitszigeti Úttörő-sporttelepen rendezték. Az atlétikai, valamint a labdarúgás, a kézilabda, a röplabda és az asztalitenisz sportágakban 700 úttörő versenyzett.

június 21 – július 4. A Magyar Tanácsköztársaság 40. évfordulója alkalmából szervezett *II. Gyermekművészeti Szemle* mese- és verselőadói, valamint ének- és hangszerszóló országos döntőit Csillebércen rendezték meg.

június 26-27. *Nemzetközi Könyvútlétikai Négytusa Bajnokságot* rendeztek Prágában. A magyar csapat – a debreceni 2271. sz. Petőfi Sándor és a kecskeméti 1399. sz. Jókai Mór Úttörőcsapat – második helyezést ért el.

július – augusztus A nyár folyamán kb. 2400 úttörőcsapat közel 200000 úttörője táborozott, illetve kirándult az ország legszebb tájain.

július 11 – augusztus 20. Csillebércen és Balatonszemesen 20 ország úttörői táboroztak.

július 21 – augusztus 21. A váci Hajós Alfréd Úttörőház 200. Búvár Kund Víziúttörő-csapata túrát tett a Duna, a Sió, a Balaton, a Zala, a Rába és a Duna vízi útvonalon.

július 26 – augusztus 4. A *VII. Világifjúsági Találkozót* Bécsben rendezték 112 ország 18000 küldöttjének részvételével. A megnyitó napján az Ausztriával határos településeken az úttörőcsapatok esti tábortüzeket gyújtottak.

szeptember 1. Hatályba lépett a művelődésügyi miniszter 46/1959. (MK 17.) számú utasítása az úttörő csapatvezetők és KISZ tanácsadó tanárok óraszám kedvezményéről. (Az úttörő csapatvezetők az úttörők és a kisdobosok létszámától függően 51 fő alatt 2 óra, 51-100 fő közötti létszámnál 4 óra, 101-200 fő közötti létszámnál 6 óra, 200 fő felett pedig 8 óra heti óraszám csökkentésben részesültek.)

szeptember 30. Az Úttörőszövetség Országos Elnökségének statisztikai felmérése szerint az országban 4737 úttörőcsapat, ezen belül 59 szakcsoport (vízi, turisztikai, vezetőképző, stb.) működött. A csapatvezetők közül 2773 fő volt nő és 1964 fő férfi. 589531 úttörő és kisdobos volt a szövetség tagja (az általános iskolás korosztály 64,5%-a). 1162 csapatnak volt külön otthona, és 3021 csapatot segített patronáló szervezet. A Szervező Testületek munkájában 36754 fő vett részt.

Pedagógus szemmel a cigánykérdésről – a VII. Nevelésügyi Kongresszuson

Liberális eszmefuttatásoktól a „mélymagyar” morfondírozásig sokféle megközelítésben találkozunk a cigány/roma kérdéssel, amelyet erősen behálóz a pártpolitika, ahelyett, hogy *össz nemzeti* ügyként foglalkozna vele a maga szintjén minden „illetékes”.

Ez a kérdés a mi „néger-problémánk”, olyan egyre erősebben ketyegő etnikai bomba, amely helyenként már most is alapvetően határozza meg egy-egy település mindennapjait.

Az elnevezéssel kapcsolatban megjegyzendő, hogy manapság a hivatalos szövegekben kínosan ügyelnek arra, hogy a *cigány* szó helyett a *roma* megnevezést használják. Ezt azzal indokolják, hogy a cigány szónak sok pejoratív vonatkozása van... Egy „átkereszteléssel” persze nem lehet megoldani a problémát. Ez csak arra jó, hogy lehessen mellébeszélteni, és cinikus módon a cigányokat „etnikum”-ként becézni. Ad absurdum akkor nem lehet szó cigányzenéről vagy cigánypecsenyéről sem?

Ami a pejoratív, negatív tapadásokat illeti, ezeket kell „lekaparni” a cigány névről s akkor nyugodtan lehet ez is ugyanolyan népnév, mint bármelyik más. Persze ez nem megy könnyen. A probléma köztudottan nem mai keletű: József nádortól a pártállami dokumentumokon át napjainkig bőven találkozunk megoldási javaslatokkal, hivatalos intézkedésekkel, a cigány-kérdés megoldási formáival. Ezek mindegyikében kezdettől fogva dominál a *nevelés*, az a felismerés, hogy a szociálisan hátrányos helyzetű rétegek felemelése csak a *munka* és a *tanulás* révén lehetséges. Csak így biztosítható az emberhez méltó, öntudatos polgári lét.

A piacgazdaság racionálisan rideg törvényei egyre szűkítik a

korábbi általános paternalista gondolkodást, miközben a korábbi munkahelyek megszűntek, a megmaradtakról pedig kegyetlenül kiszórták a „képzetlen munkaerőt”. Így vált a cigányság jelentős része munkanélkülivé, és kényszerül manapság is megalázó segélyeken tengődni. Ez a haszontalan semmittevés lassan ható méregként kialakította a henyélő, nyomor-életmód elfogadását a vele járó összes negatív magatartásformával, amelyet egyre nehezebben visel el a többségi társadalom. Az ellenszenvet csak fokozza az a rövidlátó struccpolitika, amely igyekszik elhallgatni azokat a devianciákat, amelyek a szenzációra éhes média révén mégis országos hírré válva alkalmasak pl. a „cigánybűnözés” arányainak felnagyítására. Ezt segíti a hivatalos adat- és személyiségvédelem meg egyéb jogászai okoskodások, amelyek révén eltitkolják pl. azt, hogy a börtönlakók hány százaléka cigány. Pontos adatok hiányában aztán mindenki annyit saccol, amennyit akar...

Sajnos, ebből a mély gödörből csak lassan lehet kimászni. Erre csak azoknak van esélyük, akiknek lesz lehetőségük és akaraterejük arra, hogy megfelelő szakképzettséget szerezzenek és munkába álljanak. Úgy látszik, hogy a mai felnőtt cigány lakosság marad a mai körülmények között – a hangzatos politikus-ígéretnek ellenére. A gyermekeiknek viszont van esélyük! Ehhez elsődleges feltétel a cigánygyerekek iskoláztatása, szakképzése. Csak ennek révén lehet ugyanis beilleszkedniük a modern kapitalista társadalomba, hogy ne csak egyenjogú, de egyenrangú polgárai lehessenek a Hazának és az Európai Uniónak. Ebben a státuszukban

aztán majd eldönthetik, hogy társadalmi integrációjuk során mennyire kívánnak asszimilálódni, vagy megtartani etnikai jellegű azonosságtudatukat.

Ehhez a felemelkedéshez – amely a többségi társadalom tagjai számára is létkérdés! – megfelelően differenciált *oktatási rendszer és állami szociális segítség* mellett szükség lesz újabb megfelelő *pedagógusokra* is. A ma is felkészült, elkötelezett kollégáink mellé a jövőben biztosítani kell, hogy a cigánygyerekek 15-20%-os létszámarányának megfelelően a pedagógusképző intézetekbe legalább ilyen arányban vegyenek fel tehetséges *cigányfiatalokat*. Ezek a putrik világából kiemelkedett óvónők, tanítók, tanárok tudják igazán megérteni a cigányság problémáit, ők tudják igazán átérezni az ottani gondokat és örömeiket, felmérni és tudatosítani a veszélyeket. Az ő pozitív munkájuk követendő élet-példa lehet azoknak a gyerekeknek, akik otthon inkább a negatív magatartásformákkal szembesülnek. Őket követve nőhet fel az a cigány-generáció, amelynek tagjai egyre nagyobb számban lehetnek majd képzett szakmunkásokként, hivatalnokokként, rendőröként, művészekként, stb. megbecsült polgárai a hazai társadalomnak éppúgy, mint a globalizálódó világnak.

Dr. Tóth József

A Múltunk Öröksége Alapítványt a kongresszuson négy személy képviselte: Dr. Szabó Imre, Dr. Tóth József, Révész György és Jelenics József. Ezen túl még számos tagunk részt vett a kongresszus különböző szekcióinak munkájában.

Veszteségeink

A 2008. év utolsó negyedében érzékeny veszteség érte a Múltunk Öröksége Alapítványt, számos tagunkat, támogatónkat veszítettük el. A „kaszás” nem válogatott, idősebbet, fiatalabbat egyaránt elragadott közülünk. Az elhunytak temetésén részt vettünk, de félbemaradt munkájukat nekünk, az élőknek kell folytatnunk, és tovább őrizni a lángot halálunkig.

Hollós Ervin (1923-2008)

Hollós Ervin halálával a magyar kommunista mozgalom egyik kiemelkedő személyisége távozott az élők sorából. Szegénységben nőtt fel, de meleg családi légkörben, ami hatással volt egész életére, jó terj es családapája volt, amiről tanúskodik három gyermeke, négy unokája és három dédunokája.

Ifjúságának éveit Budapest VII. kerületéhez kötöttek, más hasonló korú fiatalokkal kijárt a Klauzál térre játszani, barátkozni. Nagy hatással volt rájuk, amit a téren folytatott beszélgetésekben szervezett munkásemberekől hallottak. Kitűnő megfigyelőképessége és emlékezőtehetsége volt, amellyel visszaemlékezéseiben, mint a Fiúk a téren című filmnovellában, amiből sikeres film lett, vagy a szegedi csillagbörtönbeli évekről szóló írásában élő jellemeket örökített meg, pajtasait a téren, elvtársait a börtönben.

A Klauzál térről vitt az útja a Szociáldemokrata Párt ifjúsági szervezetébe és az illegális Kommunista Pártba. Képességével, hogy társaira hatni tud, kiemelkedett, ifjúsági titkár, majd alig tizenhét évesen a Szociáldemokrata Párt Ságvári Endre által vezetett Országos Ifjúsági Bizottságának a tagja lett. A lebukást azonban egy idő után ő sem tudta elkerülni. 1942-ben megjárta a hírhedt Margit körüti fogházat, két évet volt a szegedi csillagbörtönben.

Életrajzi írásai megkérdőjelezhetetlen hitelességgel mutatják be a Horthy kor

kegyetlen elnyomó rendszerét, a rendőrség defenzív osztályának vallatási módszereit, a szegedi csillagbörtön foglyaival való embertelen bánásmódot. Együttal emléket állítanak az illegális kommunista párt tagjainak és más baloldali személyiségeknek, akik szolidaritásuk maradtak a mozgalommal és egymással, és akiknek a jövőbe vetett hitét a nehéz viszonyok sem törték meg. Jellemzi a börtön vagy a büntetőszázad fegyőreit és parancsnokait is, különbséget tett azok között, akikben van még az emberségnek egy szikrája, és akik csak durvák és kegyetlenek voltak.

A menetszázadból Bajánál harmadmagával, Péter Györggyel és Sárközi Sándorral tudott megszökni. Kalandos úton jutottak vissza a már felszabadult Szegedre, és 1944 novemberében a párt és az ifjúsági mozgalom szervezői között találjuk. Innen kezdve életútja még szorosabban összefonódott a magyarországi kommunista mozgalom változó, sikerekkel és vereségekkel átszőtt történetével. Oroszlánrésze volt a MADISZ létrehozásában, az ifjúsági szervezetek összefogásának, később a DISZ-nek a szervezésében.

Nem lett szürke pártmunkás, volt ereje munkáját megújítani, tanulni. Az ötvenes évek elején pártfőiskolát és a bölcsészegyetem történelem szakát végezte, a tanultakat kiválóan tudta hasznosítani. Az ötvenes évek vitáiban, nyílt harcaiban a párt eredményeit védő, a párthoz hű oldalon állt, és ezért sokszor vádak és támadások keresztútjába került. Életében nagy, de sikeressé vált fordulópontot jelentett, amikor 1962-ben a marxizmusoktató munkával bízták meg, és a Műegyetem marxizmus tanszékének a vezetője lett. A tanítás mellett egyre többet foglalkozott írással, amiben nagy segítségére volt a maga tapasztalataival és tudásával felesége, Vera. Nehéz volna felsorolni, mi mindent kutattak fel és írtak meg együtt a Horthy-rendszerről és 1956 drámai napjairól, vitatott eseményeiről. Ezekben az írásokban, könyvekben, nem csak az eseményeket átélt kortárs, de a tényeket feltáró kutatók eredményei is tükröződnek. Az újabb támadások is mutatják, hogy munkájukkal kitörölhetetlenül beírták nevüket a magyar történelem kutatóinak sorába. Az elmúlt három-négy évben a szélsőjobb ismét felütötte fejét hazánkban, és egyre nagyobb teret hódít. Ervin idős kora ellenére kiállt Ságvári Endre emlékének, az ellenállási mozgalomnak a meghamisítása, a csendőrnnyomozók és a csendőrség tevékenységének tisztára

mosása ellen, a Ságvári emléket őrző emlékhelyek megtartásáért.

A társadalom, az élet nem egyenes vonalon fejlődik. Ervin fiatal korát az 1929-33-as nagy világgazdasági válság árnyékolta be, amelyet a Horthy-korszak kegyetlen rendje, üldözései még nehezebben elviselhetőbbé tettek, és amit a második világháború borzalmi tetőztek be. Most egy újabb világgazdasági válság indult el, ami nagy valószínűséggel súlyos lesz, és amelyről még nem tudjuk, hová fog vezetni. Hollós Ervin példája bátorít a nehézségek elviselésében és abban, hogy ne veszítsük el hitünket, lehet és lesz még más a világ.

Morva Tamás

Gergely Amália (1940-2008)

Káldon született, Szombathelyen tanult, az ottani Tanítóképző Intézetben szerzett oklevelet, 1954 és 1961 között két kis faluban, Guttatömösön és Béraltaváron tanított. 1973-ban kerül Budapestre a XIII. kerületbe, a Dósa György úti iskolába. 1975 és 1988 között a XIII. kerületi Úttörőház igazgatója volt, ahol igen áldozatos és eredményes munkát végzett.

Kiemelkedők voltak, és hosszú éveken át több száz gyerek számára nyújtottak nagy és emlékezetes élményt a szlovákiai cseretáborok, amelyek keretében Szlovákiából érkeztek gyerekek a kerület velencei táborába. 1961-től volt kisdobos vezető. 1973-tól a XIII. kerületi Úttörő Elnökség tagja és a Kulturális Szakbizottság vezetője volt. 1982-ben az ELTE pedagógiai szakán szerzett újabb diplomát. 1988-tól a XIII. kerületi József Attila Művelődési Központ igazgatójaként működött, de néhány év után megrendült egészségi állapota miatt nyugdíjba vonult. Élete utolsó éveiben vidékre költözött. A Múltunk Öröksége Alapítvány munkájában a rá jellemző lendületességgel tudott részt venni. Szeretett kerülete ezekben az években méltatlanul megfélemezett róla.

Kitüntetései: Aranykoszorús KISZ jelvény, Kiváló Úttörővezető, Úttörővezető Érdemérem, Az Ifjúság Körében Végzett Kiemelkedő Kulturális Tevékenységért Plakett, a Szocialista Kultúráért miniszteri kitüntetés, Budapestért jelvény.

Jelenics József

Hajdu Sándor (1931-2008)

Rövid betegség után, 77 éves korában veszítettük el Hajdu Sándort. Tanár volt, akit nagyapja a főiskolára és a kollégiumba indulás előtt így bocsátott útjára: „Csak meg ne bánd, kis unokám!” Nem bánta meg soha, hogy élt a lehetőséggel és tanult. Tanári pályája kezdetén úttörővezető, majd több éven át a XIV. kerületi Úttörőház igazgatójaként végzett áldozatos munkát a zuglói gyermekekért. Majd hosszú éveken át a Belügyminisztérium Központi Klubjának – jelenleg Duna-Palota – volt vezető helyettese. Jó tollú riporterként több száz cikke jelent meg a Szabad Föld című lapban és a Rendőr Újságban. Több olvasmányos regényt is írt. Utolsók között a nagyapai intelem: „Csak meg ne bánd, kis unokám!” A Múltunk Öröksége Alapítványt kezdettől fogva támogatta.

Jelenics József

Lévai Gyula (1925-2008)

A budapesti XIII. kerületi Lehel utcai Iskola szülői munkaközösségének elnöke volt hosszú esztendőken át. Gyula bácsi, Gyulus érettségizett és nem szégyellte, sőt büszke volt rá, hogy a szállítómunkásoknál dolgozott. Mindenütt azt nézte, hogy mit lehetne az iskolának megszerezni, az egész iskola fénycsöves világítását – amikor még minden tانتremben három madzagon lógott egy-egy 60-as égő – ő szerezte meg onnan, ahol az armatúrákat el akarták adni a MÉH-nek. A festő szülők újtották fel, a villanyszerelők tették rendbe és a Surányi papa katonái szerelték fel az egész iskolában – ekkor 1961-et írtunk. Rengeteget tett az iskoláért, hiszen nem csak a fejekbe, hanem a tantermekbe is kellett a világosság.

A nyári táborokért is sokat tettél, Gyulus! Köszönet fáradhatatlanságodért, az egykori Lehel utcai srácok, az egykori igazgató és a még élő tanárok nevében. Búcsúzik tőled a Múltunk Öröksége Alapítvány, melynek lelkes támogatója voltál.

Jelenics József

Seres Bella Pálné (1925-2008)

Klárka is eltávozott közülünk. Több, mint 45 esztendei boldog házasság után hagyta itt szeretett férjét, az egykori Sziget utcai Iskola kiváló úttörővezetőjét.

Klárka a Rajk László nevét viselő, majd a Gárdonyi Géza nevét felvevő XIII. kerületi iskola testnevelő tanára volt, aki igen sokoldalú munkát végzett iskolájánál kisdobos vezetőként és az iskolai Vöröskereszt szervezőjeként. Komoly eredményeket ért el az iskolája csapatával a sportélet területén. Növendékei országos, budapesti és kerületi bajnokságokat nyertek. A legemlékezetesebbek mégis a szigligeti nyári táborozások voltak, melyeket a szülők támogatásával és aktív közreműködésével éveken át szépítettek, fejlesztettek. Sok örömet és maradandó élményt nyújtott a Sziget utcai gyermekek hangos táborának.

Jelenics József

Szülek Sándor (1925-2008)

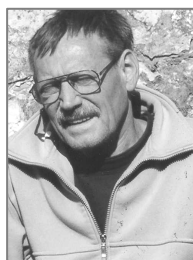
Üzemi dolgozó volt a Láng Gyárban. Majd, élve a lehetőséggel, elvégezte az egyetemet. A XIII. kerületi Gömb utcai iskolába került tanítani 1956-ban. Szakdolgozatát az iskolájáról írta, emléket állítva a közülünk már rég eltávozott tanároknak, igazgatóknak, valamint Relli bácsinak – Nemesszeghy Aurélnak –, az első úttörőzenekarok egyik vezetőjének. 1957-ben megkezdte a 219. számú Petőfi Sándor Úttörőcsapat újjászervezését és annak sok éven át kiváló vezetője volt. A későbbiek során elvégezte a Testnevelési Egyetem edzői tanfolyamát, ahol oklevelet szerzett. Hosszabb ideig a Budapesti Úttörőelnökség munkatársa, majd a Thälmann utcai Iskola igazgatója volt. Pedagógiai tevékenységét a Gyöngyösi sétányon lévő iskolában fejezte be, mint igazgató. Úttörővezető tevékenységét Kiváló Úttörővezetői kitüntetéssel ismerték el.

Jelenics József

Simonyi Ambrus (1947-2008)

„Ős angyalföldi” gyerek, a Lehel utcai iskolába járt. A VI. osztály elvégzése után kimaradt az iskolából, mivel dolgozni ment, de megígérte, hogy a dolgozóknál befeje-

zi a VII-VIII. osztályt. – Ambrikám – mondta az igazgató –, sajnos a nyolc általános nélkül utcaseprő sem lehetsz. A Lehel utcai iskolában a 3252. számú Petőfi Sándor Úttörőcsapatnál a „nehézfűk” úttörőinek rajvezetője lett. Olyan színes programokat sikerült az igazgató és az osztályfőnök, Igaly tanár úr közreműködésével megvalósítani, amelyek a legmerészebb álmokat is túlszárnyalták. Huszonnégyen voltak a „nehézfűk” osztályában és tizenhatan fejezték be a VIII. osztályt. Egy sem kallódott el közülük, mind kiváló szakmunkás lett.

A MÁV Mozgópóstánál folytatta kalandos életét, majd gépkocsiveetői jogosítványt szerzett, így végül a BKV-nál fejezte be munkáját. 1964 és 1984 között, húsz éven át a Zempléni Vándortáborok oszlopos és igen hasznos tagja volt.

A Múltunk Öröksége Alapítványnak tevékeny támogatója volt, nem kis szerepe volt abban, hogy az általa bonyolított fuvarokkal Marton Jenő – Jenő bácsi – örökségét megkaptuk.

Jelenics József

Elment a legkisebbek barátja.

Tompa Évát gyászolja hagyományörző szövetségünk, együtt az úttörő szövetséggel. Soha nem felejttem el, amikor fogadalomtételre Vereckére indultunk, kicsi gyerekekből állt csapata, és az apróságok voltak a legügyesebbek. Máskor egy országos találkozózn, a vajai várkastély udvarán rendezte meg csapatával az első hagyományörző vásárt. Szabolcs-Szatmár-Bereg szépségeit írta a gyerekek szívébe, – talán ez volt éltetője. Sárospatakon, a szövetség vezetőképző táborába ő hozta el az első csapatkoppyát, amelyet ma is boldogan mutatunk be az utódoknak. Táborunk, így második nyugvó helye. Soha nem felejtjük el emlékét.

Rakó József

Tompa Éva is meghalt.

Nyíregyháza úttörő életének meghatározó személyisége volt csapatvezetőként a 70-es években. Az úttörőmozgalom „mainstream” vonulatát képviselte az élmény és a szigor harmóniáját. A Csillebérce Nagytábornak törzsgárdista nyári vezetője volt hosszú éveken át. Az augusztus 20-ai várbeli kirakodóvásárok ízléses árusa. A változások idején a Magyarország Felfedezőihez igazolt át, majd a gazdag szabolcsi gyermekmozgalmi „televényben” tőlük is leválva, független helyi szervezetet működtetett: az Apródokat.

Trencsényi László

Gondolatok a Tanácsköztársaságról

A 90 évvel ezelőtt kikiáltott Magyar Tanácsköztársaság létrejött és 133 napos működése, majd leverése/bukása máig vitatott történelmi időszak. Megalakulását követően napokon belül megindultak a nyugati nagyhatalmak által támogatott intervenciós csapatok, hogy legyőzzék az új rendet. A Tanácsköztársaság honvédő harcai objektív megítélés szerint is dicséretre méltóak... Bennünket különösen érdekel az a mozgalomtörténeti esemény, hogy ekkor alakultak meg – főleg Budapesten – a Cserkész-Úttörő Csapatok. Országosan kb. 40 csapat jött létre. Közöttük legismertebb a budapesti Rottenbiller utcai, Marx Károly Úttörőcsapat volt.

Táboroztak a Gödöllő melletti Szent Jakab pusztai tó mellett, Kartal határában borsót szedtek, Almásfüzitőn gyümölcsszüreten vettek részt.

Dr. Tóth József

Abban mindnyájan egyetértünk, hogy olyan csapatot kell szerveznünk, amelynek tagja lehet minden fiú és lány, aki magáénak vallja a forradalmi eszmét, s vállalja, hogy beilleszkedik a csapat kialakuló rendjébe. Elhatároztuk azt is, hogy a csapatba nemcsak az iskola tanulói léphetnek be, hanem szívesen látunk minden jelentkező diákot bármelyik másik iskolából, sőt a dolgozó fiatalokat is, függetlenül attól, hogy szellemi vagy fizikai munkát végeznek.

Mai szemmel nézve ebben nincs semmi különös. De akkor ... már ez maga forradalmi tett volt.

Addig az is elképzelhetetlen lett volna..., hogy fiúk és lányok egy csapatban, egy szervezetben együtt legyenek, hiszen még arra sem volt példa, hogy egyugyanazon iskolába járjanak....

Az is teljesen szokatlan és addig ismeretlen módszer volt, hogy a felvételnél nem tettünk különbséget diák, tanonc, szellemi dolgozó, fizi-

kai munkát végző fiatal között. ...

Teljes egyetértésben határoztuk el a csapat megalakítását, s egységeseknek bizonyultunk abban a kérdésben is, ki lehet a csapat tagja. Most már csak az volt hátra, hogy nevet adjunk a megalakult csapatnak. Ez megint nehéz kérdésnek bizonyult. Tudtuk valamennyien, hogy az új, mondhatnánk akkor születő mozgalomnak olyan nevet kell találnunk, amely sokat mond el annak céljáról, tartalmáról.

Most is, mint mindannyiszor, ha döntenünk kellett, élénk vita alakult ki. A legkülönbözőbb javaslatok hangzottak el, de egymás után vetettük el őket. Vagy mert nem tetszett, vagy mert úgy láttuk, az elnevezés nem tükrözi a mozgalom jellegét. Egyik sem volt az igazi.

Halácsy tanár szokása szerint most is sokáig hallgatta a vitát, figyelte a fiúkat, várta, hátha valami jót találunk ki. Egy idő után azonban, amikor látta, hogy így bizony soha nem jutunk eredményre, ő kért

szót. Elmagyarázta, hogy az a munka, amit most együtt elkezdünk, a szervezet, amelynek a létrehozását elhatároztuk, teljesen új ifjúsági mozgalom lesz. Olyan ifjúsági mozgalom, amely tartalmában, célkitűzéseiben, formájában eltér minden addigi mozgalomtól. Éppen ezért nyugodtan állíthatjuk, hogy úttörő szerepet vállal az ifjúság körében. Ekkor az egyik fiú közbekiáltott:

- Ha úgy van, legyünk úttörők!

Halácsy csak egy pillanatig gondolkodott, s máris azt felelte:

- Igazad van, miért ne lehetne az új mozgalom neve úttörőmozgalom, a tagjai pedig, akik részt vesznek a munkájában, úttörők!

Először döbbsen csend lett Halácsy szavaira, zavartan néztünk egymásra, s bizony nem fogadta kitörő lelkesedés a javaslatot. Néhányan nyíltan meg is mondták, hogy nekik nem tetszik ez a név, s ismét újabb meg újabb ötletek hangzottak el. A legtöbben amiatt aggályoskodtak, nem fogják-e ezt a nevet félremagyarázni. Sok időbe telt, míg megértettük Halácsy tanár úr javaslatának lényegét. S bár még tovább vitatkoztunk, egyre többen kezdtük belátni, hogy az összes javasolt elnevezés közül talán mégis ez a legmegfelelőbb. Végül azután egyhangúlag elfogadtuk a mozgalom nevét. Legyünk úttörők!

(Részletek Surány Pál: Úttörők voltak – Az 1919-es Marx Károly Úttörőcsapat története c. művéből)

Magyarország Felfedezői Szövetség

Hármas évfordulót ünnepelnek 2009-ben:

- 300 évvel ezelőtt, 1709-ben a gyerekekből és ifjakból álló Nemes Ifjak Társaságát Sárospatakra hívta II. Rákóczi Ferenc, ahol felavatta őket.
- 160 éve volt az 1848-49. évi szabadságharc, amelyben gyerekek is harcoltak, többen hősi halált is haltak.
- 20 évvel ezelőtt alakult meg a Szövetség.

Az emlékévben csapatünnepségek lesznek, amelyen megemlékeznek arról a történelmi tényről, mely szerint 1703-ban II. Rákóczi Ferencet hazahívták Lengyelországból. A hívó levelet három bátor kuruc egy nagy pástortobban rejtette.

„Nemes ifjú lehetsz, ha neked is lesz titokbotod! Megírod benne törvényedet. Aki titokbotot készít, jutalmul egy szép emléklapot kap, ami tanúsítja, hogy a Szövetség Nemes Ifjak Társaságának tagja lettél.”

A Hős Fiúk Örököse

„Válasszatok egy honvéd gyerekhőst, akit példaképeteknek fogadtok. Egy rajzlapra minden felfedező rajzolja fel a 48-as hagyomány-zászlót, melynek díszítőkerete a farkasfog motívum legyen. Díszítétek csákó-, kokárda-, puska-, ágyú rajzával, küldjétek be a szövetség központjába”

Rakó József

A MÚLTUNK ÖRÖKSÉGE ALAPÍTVÁNY EMLÉKTÚRÁJA

Az 1849. évi szabadságharc dicsőséges tavaszi hadjáratának 160. évfordulója tiszteletére tervezzük az alábbi emléktúrát:

Útvonal: Budapest – Nagykáta – Tápióbicske – Kóka – Isaszeg – Gödöllő - Vác

Időpont: 2009. április 26., vasárnap

Indulás: a Múcsarnok mellől reggel 9 órakor.

Visszaérkezés Budapestre kb. 19 órakor.

Program:

Nagykátán

A volt Keglevich-kastély, a bicskei hadikórház emlékei

Tápióbicskén

A hídi csata emlékműve és a régi híd. Itt koszorúzás.

A faluban a Fejér-kereszt és a Riedesel-kereszt megtekintése.

Kókán

A Margit-kápolna emléktáblái,

A falumúzeumban a híres kókai korsó megtekintése.

Isaszegen

A honvédszobornál rövid megemlékezés, koszorúzás.

A nagytemplomban a honvéd-oltárkép, a falumúzeumban rövid tájékozódás.

Gödöllőn

A kastély kívülről – az egykori díszszemle helye.

Vácott

Hétkápolna, Gombás-patak hídjánál és a honvéd emlékműnél az itteni események felidézése.

A részvételi szándékot legkésőbb április 20-áig levélben kérjük jelezni dr. Tóth József túravezetőnél (1125 Budapest, Trencsényi u. 48.)

A Múltunk Öröksége Alapítvány Tájékoztatója

Szerkesztő: dr. Szabó Imre

Felelős kiadó: Jelenics József

Kiadja az Alapítvány kuratóriuma, 1035 Budapest III., Szél u. 19.

Szerzők: Jelenics József, Magócsi Károlyné, Rakó József, dr. Szabó Imre, dr. Tóth József, dr. Trencsényi László

Nyomdai előkészítő: Révész György

Nyomás: PharmaPress Nyomda

Felelős vezető: Dávid Ferenc igazgató

Hírek

Váradi István a Ferencváros díszpolgára lett! Az Úttörőegyüttes egykori vezetőjét, a főváros IX. kerülete díszpolgári címmel tüntette ki abból az alkalomból, hogy a „szellemi utódként” tekinthető Garabonciás Együttes 20. születésnapját ünnepli.

A Garabonciás Alapítvány Vadady Ágnes-díjat alapított. Nevezett koreográfus, tánctanár az Úttörőegyüttes meghatározó alkotóművésze volt a hatvanas-hetvenes években. A kuratórium elnöke Kiss János, a Győri Balett igazgatója.

Kovács László (szerk.): 60 éves a Széchenyi-hegyi Gyermekvasút

A jubileumot tisztes ajándékkal köszöntötte a tulajdonos, a MÁV Zrt. Hat íves emlékkötetet szentelt a gyermekvasúti történetének. Korrekt áttekintés, gazdag háttérismeretek: a világ gyermekvasútjainak környezetéről, történetéről, a Budai-hegyekről, a keletkezés politikai történéseiről, a közlekedés, a gazdálkodás adatairól. Ami a legfontosabb: megismerjük a politikai rendszereken túl ívelő pedagógiai és közösségi vállalkozások mai helyzetét, a vállalt hagyományokra épülő működés mai alapismereteit. Gazdag képanyag csinál kedvet a mai fővárosi kisiskolásoknak: legyenek gyerekvasutasok!

Trencsényi László

Közlemény

Az APEH értesítése szerint 2008-ban a személyi jövedelemadó egy százaléka felajánlásaként a Múltunk Öröksége Alapítvány 88 926 Ft-ot kapott.

A Múltunk Öröksége Alapítvány ezúton is köszöni mindazok segítségét, akik adójuk 1%-ának felajánlásával hozzájárultak az alapítvány céljainak megvalósításához.

Felhívjuk figyelmüket arra, hogy alapítványunkat adományokkal is lehet támogatni. A 2008. évben összesen 189 500 Ft adomány érkezett támogatóinktól. Köszönet érte mindnyájuknak!

Az adományokat a tervezett célok megvalósítására fordítottuk, amelyről részletes elszámolást készítünk az előtt határidőig. Az elszámolást az alapítvány honlapján is elérhetővé tesszük.

A Múltunk Öröksége Alapítvány
kuratóriuma